

Rezoluția Tinerilor
din România
Viitorul începe astăzi!

PREAMBUL

Conștienți de rolul pe care tinerii îl au în ansamblul societății românești, am luat inițiativa de a elabora **cel mai amplu document programatic pentru îmbunătățirea calității vieții tinerilor din România**. Cuprinzând întregul cadru necesar implementării sale de îndată, de la viziune și context până la direcțiile de acțiune și măsurile aferente acestora, „**Rezoluția tinerilor**” este propunerea de politică publică elaborată de organizațiile reprezentative de și pentru tineret pe care autoritățile nu a reușit să o livreze pentru tineri în ultimele decade.

Tinerii din România nu mai pot accepta drept realizări o suită de măsuri punctuale, insuficiente în raport cu nevoile acestora, în lipsa unei viziuni coerente și asumate și a unei schimbări de paradigmă în ceea ce privește modul în care se elaborează și implementează politicile de tineret din România: fundamentat, realist, sistemic, transversal.

Aflându-ne, din nou, în campanie electorală, asistăm la promisiuni cu care suntem obișnuiți de 30 de ani și care, în fapt, nu au produs schimbările preconizate. Doar dacă ne referim la ciclul electoral 2016-2020, largile asumări ale partidelor politice de la început de ciclu nu au fost nici pe departe onorate, sectorul de tineret este în continuare marginalizat în activitatea administrației publice, inițiativele de politici publice în sector rămân un concept abstract, iar problemele tinerilor sunt aduse în discuție de politicieni atunci când este oportun din punct de vedere politic.

Numărul tinerilor din țară a scăzut în ultimii 10 ani cu aproape un milion, de la 5,9 milioane în 2010 la 4,9 milioane în prezent, cauzele principale fiind scăderea natalității și exodul tinerilor lipsiți de oportunități și de încrederea în capacitatea de modernizare a statului în toate sectoarele relevante.

Pentru a fi credibile, obiectivele și acțiunile viitorilor guvernanți trebuie să aibă ca nucleu o serie de principii care au stat și la baza elaborării prezentei rezoluții – politicile publice în domeniul tineretului nu pot fi sustenabile dacă nu se bazează pe principiile co-creării acestora, a centrării politicilor pe tânăr privit în complexitatea sa, a transparenței, non-discriminării, respectării drepturilor omului, dialogului, adaptării constante prin monitorizare și evaluare.

În construirea viitorului, ne asumăm să protejăm demnitatea umană egală a fiecăruia, drepturile și libertățile fundamentale ale omului, democrația și statul de drept și înțelegem să susținem și să cultivăm pluralismul, condiție necesară a progresului. Conștienți că egalitatea în drepturi trebuie să fie efectivă, nu doar teoretică, susținem eliminarea oricăror discriminări explicite și implementarea măsurilor pozitive necesare pentru corectarea discrepanțelor între nivelul de realizare a drepturilor fundamentale de care se bucură grupuri de persoane diferite în funcție de dizabilitate, etnie, gen, orientare sexuală, nivelul veniturilor și nivelul de educație al părinților, legate de localitatea sau cartierul/zona de rezidență și altele. Considerăm, de asemenea, că este timpul ca societatea să recunoască o nouă generație de drepturi

fundamentale legate de accesul la un mediu înconjurător sănătos și de experiența digitală, componentă tot mai importantă a vieții private, sociale și profesionale, dar și să extindă participarea tinerilor în procesele decizionale și politice.

Mai mult decât atât, România trebuie conectată la dimensiunea internațională a sectorului, valorizând strategiile și oportunitățile europene și concentrându-și eforturile pentru atingerea standardelor și priorităților comunitare. Tocmai din acest motiv arhitectura Rezoluției este construită prin raportare la Obiectivele Europene de Tineret, componentă a Strategiei Europene de Tineret pentru perioada 2020-2027, asumându-ne aceste obiective ca priorități ale întregului sector de tineret din România și urmărind ca procesul de implementare a acestor obiective să se desfășoare și în spiritul valorilor Consiliului Europei (drepturile omului, democrația și statul de drept).

Succesoare a Rezoluției Tinerilor din 2016 și păstrând caracterul de principal document unitar de viziune al mișcării de tineret asupra priorităților de politică publică și de evoluție a societății pe perioada prognozată, noua Rezoluție a fost elaborată printr-o largă consultare a sectorului neguvernamental, este însoțită de un document suport care prezintă o analiză în profunzime a situației politicilor pentru tineret și a propunerilor asociate și propune un model îmbunătățit de acțiune în vederea implementării măsurilor propuse.

Coagulând eforturile organizațiilor de tineret și ale tinerilor din ultimii ani, considerăm că Rezoluția reprezintă astfel atât punctul de plecare, cât și cea mai solidă bază pentru creionarea viitoarei Strategii Naționale de Tineret, așteptând un acord clar și neechivoc în privința construirii participative, serioase, oneste și transversale a tuturor acțiunilor ce vizează tinerii.

Documentul este, într-un final, și o invitație către tineri pentru a se implica activ în realizarea obiectivelor prevăzute, pentru a fi receptivi la demersurile asociate și pentru a intra în contact cu organizațiile din rețeaua semnatarilor. Că noi, tinerii, schimbăm lumea este o certitudine. Cum o schimbăm depinde de deciziile și acțiunile fiecăruia dintre noi.

O1. O Uniune Europeană (UE) mai conectată cu tinerii din România

Context: Un număr din ce în ce mai mare de tineri nu are încredere în UE și întâmpină dificultăți în înțelegerea principiilor și a modului de funcționare a acesteia. Provocările principale curente sunt reprezentate de nivelul scăzut de informare a tinerilor și de implicare al acestora în contexte practice rezultate din urma unui nivel scăzut de finanțare al activităților/ proiectelor/ evenimentelor dedicate sectorului de tineret. Astfel, se constată lipsa unui parteneriat integrat între organizațiile de tineret, lucrătorii de tineret, grupurile informale de tineri și autoritățile locale și naționale. Provocarea pe care tinerii o consideră a fi stringentă este nivelul scăzut al prezenței contextelor practice pentru ei care să le insuflă valorile europene, reieșind o lipsă a unui sentiment de apartenență la Uniunea Europeană.

Impactul consecințelor asupra tinerilor poate fi resimțit în implicarea redusă a tinerilor în activitățile cu specific european și deconectarea generațiilor tinerilor de la proiectul european, creionând un cerc vicios care va putea fi combătut doar prin informare constantă, contexte practice și promovarea oportunităților de implicare.

Viziune: *La finalul anului 2027, tinerii și organizațiile de tineret au un cadru deja existent al oportunităților de dezvoltare personală și profesională oferite prin fondurile europene care să rezulte în implicarea activă a tinerilor în contexte practice la nivel național și european.*

OBIECTIVE GENERALE:

- **Creșterea gradului de informare a tinerilor despre Uniunea Europeană** (instituțiile europene, mecanisme de funcționare, exemple concrete din viața de zi cu zi, despre oportunități de dezvoltare personală și profesională), prin crearea unui cadru accesibil și gratuit care să asigure fluxul de informații despre domeniile de interes pentru sectorul de tineret ce poate fi folosit atât de tineri, cât și organizații de/ pentru tineret, autorități naționale/ locale și prin dezvoltarea ofertei educaționale despre Uniunea Europeană atât în contexte formale, cât și informale încă din timpul ciclului gimnazial.
- **Creșterea bugetului și a impactului programelor UE în domeniul tineretului** implementate în România prin recunoașterea tinerilor ca beneficiari transversali la nivelul fiecărui program operațional (inclusiv în cadrul programelor care vizează infrastructura), prin dezvoltarea unui sistem performant de susținere a programelor de cercetare și a programelor de formare a viitorilor profesioniști în domeniul lucrului cu tinerii.
- **Crearea cadrului de participare a tinerilor și organizațiilor de/ pentru tineret la procesul de luare a deciziilor la nivel european** prin creșterea gradului de accesibilitate oferit tinerilor și organizațiilor de tineret la procesele de luare a deciziilor la nivel național și european.

O2. Egalitate de gen

Context: Discriminarea de gen încă afectează numeroși tineri, în special femeile tinere. Trebuie garantate șanse egale, precum și accesul egal la drepturi pentru tineri, indiferent de gen, inclusiv pentru tinerii care nu se încadrează într-o clasificare binară, precum și pentru tinerii LGBTQI+.

VIZIUNE: *La finalul anul 2027, sunt asigurate deja egalitatea de șanse a tuturor, exercitarea egală a drepturilor de către tineri, indiferent de gen, inclusiv pentru tinerii care nu se încadrează într-o clasificare binară, precum și pentru tinerii LGBTQI+, dar abordările care iau în considerare dimensiunea de gen în toate domeniile vieții tinerilor.*

OBIECTIVE GENERALE:

- **Combaterea discriminării și asigurarea egalității tuturor**, indiferent de gen, în viața culturală, politică și socio-economică, derularea unei ample campanii naționale de informare și conștientizare pentru combaterea discriminării și asigurarea egalității tuturor, indiferent de gen, în viața culturală, politică și socio-economică. Totodată, este importantă întărirea rolului CNCD și cunoașterea de către publicul larg a modalităților concrete prin care se poate acționa la nivel individual pentru a soluționa o situație de discriminare. În plus, conceptul de discriminare trebuie operaționalizat pentru a fi clar înțeles, aplicat și a nu mai suscita controverse legate de limbajul corectitudinii politice.
- **Realizarea unei conștientizări universale a inegalității bazate pe gen, precum și a discriminării, în special în mass-media**, va putea fi îndeplinită doar prin eliminarea stereotipurilor legate de rolurile de gen și acceptarea diferitelor identități de gen în sistemele de educație, în viața de familie, la locul de muncă, precum și în alte domenii ale vieții.
- **Eradicarea violenței de gen** prin abordarea și combaterea acesteia în mod eficace, în toate formele sale prin actualizarea legislației, precum și prin adoptarea și implementarea Strategiei Naționale pentru Prevenirea și Combaterea Violenței Sexuale „SINERGIE” 2020-2030 și a Planului Național aferent.
- **Eradicarea discriminării structurale pe bază de gen de pe piața muncii și asigurarea drepturilor egale**, a accesului egal, precum și a șanselor egale presupune și creșterea sancțiunilor pentru angajatorii care nu respectă legislația anti-discriminare la locul de muncă. Este necesară creșterea capacității societății civile, întărind parteneriatele cu ONG-urile și urmărind bunele practici din alte state din UE pentru monitorizarea și susținerea activității instituțiilor abilitate și cu responsabilități pe domeniul egalității de gen.
- **Asigurarea remunerației egale pentru muncă egală**, precum și împărțirea echitabilă a responsabilităților de îngrijire. Codul Muncii reglementează plata egală pentru munca egală, și toți angajatorii trebuie să aplice corect politicile salariale. Sunt necesare unele modificări legislative ce țin de acordarea concediului postnatal, precum și de asigurarea echității în îngrijirea minorului în cazul unui divorț. Sistemul public trebuie să construiască servicii de furnizare de cursuri de puericultură accesibile, disponibile și de calitate pentru tinerii părinți. Nu în ultimul rând, trebuie dezvoltate și implementate campanii de încurajare a parteneriatului în viața privată și campanii de sensibilizare a bărbaților.
- **Asigurarea accesului universal la educația formală și nonformală și la servicii de sănătate sexuală și reproductivă** de calitate și prietenoase pentru tineri, indiferent de etnie, gen, orientare sexuală etc.

O3. Societăți incluzive

Context: O treime dintre tinerii din Europa sunt expuși riscului sărăciei și excluziunii sociale, mulți neavând acces la drepturile lor sociale. În egală măsură, tinerii europeni se confruntă, în mod sistematic, cu discriminare multiplă și prejudecăți sociale, drept rezultat aceștia devin victimele diverselor infracțiuni generate de ură. Migrația a adus mai multe provocări sociale și de incluziune. Prin urmare, este esențial să depunem eforturi pentru asigurarea respectării drepturilor tuturor tinerilor din Europa și ameliorarea situației celor ce fac parte din categorii sociale și economice vulnerabile, implicându-i pe aceștia în procesele decizionale care au impact asupra lor.

Viziune: *La finalul anului 2027, societatea noastră asigură incluziunea tuturor tinerilor, sunt create și/ sau consolidate programele de informare a tinerilor marginalizați pentru a garanta că aceștia sunt informați cu privire la spațiile, oportunitățile și experiențele disponibile pentru ei, iar aceste programe sunt accesibile și personalizate pentru fiecare categorie marginalizată. Totodată, există spații, oportunități, resurse și programe suplimentare care promovează coeziunea socială, combaterea discriminării și a segregării.*

Locuire: În ultimii ani, în țara noastră a sporit numărul de persoane fără adăpost și s-a accentuat excluziunea locativă. Deși programele pentru locuințe au acordat prioritate tinerilor, acestea nu au luat în considerare nivelul veniturilor și nevoile reale ale tinerilor. În acest sens este necesară definirea clară a subgrupurilor de tineri care necesită ajutor, revizuirea criteriilor de alocare a locuințelor sociale, creșterea ofertei de locuințe ce pot fi închiriate la un cost accesibil, disponibile tinerilor în căutarea unor oportunități de angajare, dar și celor care întâmpină bariere economice.

Tineri cu venit redus: Sărăcia și inegalitatea rămân la cote ridicate, iar accesul la servicii sociale este în continuare limitat. Se impune adoptarea unei strategii coerente pentru reducerea numărului tinerilor NEETs și corelarea educației cu piața muncii, dar și stimularea angajatorilor pentru a integra tinerii, dând atenție nevoilor lor specifice.

Tineri părinți: Programe de educare și informare a tinerilor pentru prevenirea sarcinilor nedorite, sprijin precum educație parentală și încurajarea tinerilor părinți să-și (re)înceapă viața profesională.

Tineri în situații vulnerabile: Îmbunătățirea sprijinului social prin punerea în aplicare a dreptului la un venit de subzistență, a condițiilor de muncă echitabile, a accesului universal la servicii de sănătate de calitate, precum și asigurarea unor măsuri specifice pentru tinerii marginalizați. Măsuri complexe trebuie adoptate pentru sprijinirea tinerilor instituționalizați care se confruntă cu multiple probleme la ieșirea din sistemul de protecție a statului. Este necesară o pregătire susținută, care să înceapă încă de la intrarea în sistem, etapizat prin pregătirea specialiștilor, cu accent pe creșterea capacității de a comunica, dar și politici publice menite să asigure soluții de găzduire, consiliere vocațională, activități pentru dezvoltarea deprinderilor de bază pentru autogospodărire, monitorizarea tinerilor după ieșirea din îngrijire. Este esențială, de asemenea, participarea deplină a tinerilor cu dizabilități la activitatea economică și socială, astfel încât aceștia să-și atingă potențialul. Astfel, sunt necesare măsuri de accesibilizare a mediului fizic

și a mediului informațional, respectiv integrarea și nediscriminarea tinerilor cu dizabilități prin educație incluzivă.

Tinerii aparținând minorităților etnice trebuie să fie beneficiarii măsurilor special dezvoltate în funcție de dimensiunea comunității etnice din care fac parte și avându-se în vedere promovarea valorilor fiecărui popor. În același timp, tinerii refugiați trebuie să aibă suplimentar sprijin necondiționat din partea autorităților locale, sesiuni de consiliere psihologică, învățarea limbii române și sprijin la nivel general. Minoritățile culturale trebuie protejate prin asigurarea respectării libertății de asociere, libertății credințelor religioase și a libertății de exprimare. Tinerii aparținând minorităților sexuale devin adesea victimele infracțiunilor provocate de ură. Totodată, angajabilitatea și libertatea de expresie reprezintă probleme cheie cu care aceștia se confruntă. Se cere depunerea de eforturi susținute în sensul protejării drepturilor fundamentale ale tuturor.

O4. Informare și dialog constructiv

Context: Tinerii se confruntă cu dificultăți în verificarea acurateței și a fiabilității informațiilor. Aceștia trebuie să fie pregătiți într-un mod adecvat pentru orientarea în peisajul mass-media și pentru participarea la dialoguri constructive. Dezinformarea, lipsa de capacitate de analiză critică și de competențe media, alături de discriminarea în mediul online reprezintă câteva dintre principalele probleme cu care se confruntă tinerii din România, cauzate de lipsa abordării acestora la nivel sistemic, fapt tradus chiar prin lipsa educației media, aceasta nefăcând parte din curricula școlară a tinerilor.

Viziune: *La finalul anul 2027, tinerii învață despre relația lor cu media și despre cultura media în care trăiesc. Îmbunătățirea acestor competențe are loc pe tot parcursul vieții prin alinierea la eventualele progrese tehnologice, dar și prin politicile care reglementează modalitatea de folosire a acestor progrese (în mod notabil, a algoritmilor de inteligență artificială în construirea spațiului social digital al fiecăruia). Există politici publice coerente în domeniu, iar acestea transpun recomandările, principiile și eventualele direcții promovate de către Uniunea Europeană și Consiliul Europei în programele dedicate domeniului, având mecanisme eficiente de evaluare. Nu în ultimul rând, în trasarea direcțiilor din domeniu sunt implicate toate părțile interesate, de la tineri, până la experți în politici publice din ONG-uri. Educația media este răspunsul la problema dezinformării, discriminării din mediul online, însă doar dacă este abordată ca o soluție pe termen lung, prin aplicarea unor strategii pedagogice complexe. Accesul universal la internet de mare viteză și posibilitatea de participare democratică prin mijloace digitale sunt garantate.*

OBIECTIVELE GENERALE sunt reprezentate de:

- creșterea conștientizării publice asupra importanței educației media;
- îmbunătățirea politicilor publice cu unele care vin în întâmpinarea unor nevoi actuale;
- promovarea și susținerea dialogului constructiv.

Toate acestea pot fi implementate prin dezvoltarea unui sistem eficient de educare a tinerilor în legătură cu procesele referitoare la media și funcționarea platformelor sociale digitale, elaborarea și aplicarea politicilor publice care reglementează informarea tinerilor, implementarea unui program național de educare a tinerilor care promovează principiile dialogului constructiv.

O5. Mental Health and Wellbeing – Sănătate mintală și bunăstare

Context: Tinerii sunt o populație de risc în ceea ce privește tulburările mintale, iar studiile continuă să confirme impactul sever pe care îl are pandemia de Coronavirus în acest sens. Factorii externi sunt stresorii activi în ceea ce ar putea reprezenta declanșarea unui tablou clinic al unei tulburări mintale. Printre aceștia se numără incertitudinea adusă de dezinformare și contextul actual, fenomenul tot mai des răspândit de bullying și stigmatizare, și presiunea academică sau socială.

Viziune: *La finalul anului 2027, tinerilor le este asigurat un spațiu sigur de dezvoltare a abilităților de cunoaștere și de identificare a semnelor tulburărilor mintale și a empatiei. Totodată, aceștia conștientizează importanța sănătății mintale și a practicilor care duc la creșterea nivelului de bunăstare.*

OBIECTIVE GENERALE:

- **Actualizarea metodelor de evaluare și creșterea accesibilității la consiliere vocațională și psihologică**, prin utilizarea de metodologii validate empiric, la nivel internațional, pentru a dezvolta abilitățile socio-emoționale în școală. Cu toate că tinerii au acces la servicii psihologice și de consiliere în carieră încă din învățământul primar, accesibilitatea la acestea devine dificilă în momentul actual, când un consilier trebuie să ofere sprijin unui număr mare de elevi. Pornind de la acest aspect, este necesară adoptarea unui sistem care să avantajeze atât tinerii, cât și consilierii, pentru a crea un cadru în care evaluările psihologice să fie realizate periodic, și pentru care accentul să fie pe livrarea de recomandări specifice situațiilor diverse trăite de tineri. Este necesară studierea exemplurilor de bune practici ale statelor europene și metodologii pentru eficientizarea acestui proces.
- **Crearea de colaborări între experți și guvern pentru a lansa campanii în care se discută în spațiul public despre sănătate mintală, dezvoltarea empatiei și combaterea fenomenului de bullying, destigmatizării și dezinformării.** Conștientizarea este un prim pas care ar fi necesar de abordat în dimensiunea sănătății mintale. Ea implică experți ce aduc dovezi științifice și informații validate în acest sens și colaborare cu instituțiile publice. De asemenea, discutarea în spațiul public și diseminarea într-un limbaj de interfață, a informațiilor validate de experți, poate contribui la reducerea stigmatizării, bullying-ului și la combaterea dezinformării. Subiecte la fel de importante sunt intervențiile la nivelul prevenirii ratei de suicid și scăderea impactului distresului psihologic (resimțit ca depresie, anxietate și stres) resimțit de tineri, o populație de risc în acest sens.

- **Dezvoltarea inițiativelor de e-mental health, împuternicirea depistării timpurii ale semnelor tulburărilor mintale și a promovării informării corecte** pe cât mai multe canale pentru a identifica informațiile valoroase în contrast cu promisiunile false în forme de ajutor/suport. Având în vedere nevoia crescută de servicii de sănătate mintală și contextul creat de pandemie (accesibilitate scăzută) este necesar să ne orientăm eforturile pentru a găsi soluții care să ajute tinerii precum inițiativele de e-mental health.
- **Crearea de instrumente și procese de prevenire a riscului și abordarea subiectelor considerate tabu** (consum de substanțe, educație sexuală etc.) pentru ca tinerii să ajungă la un stil de viață sustenabil. Prevenirea riscului poate fi abordat timpuriu în rândul tinerilor prin implementarea de procese de informare și includere în curricula școlară pentru a combate posibila stigmă sau rușine resimțită când apare curiozitatea față de comportamentele de risc, promovând o perspectivă deschisă și non-punitivă în discutarea acestor subiecte.

SPORT și BUNĂSTARE

- **Dezvoltarea unui stil de viață sănătos** prin încurajarea practicării sportului de către toți tinerii în timpul liber.
- **Reformarea modului de predare a educației fizice și sportului din România.**
- **Asigurarea accesului pentru tineri în bazele sportive** ale instituțiilor de învățământ preuniversitar și universitar.

O6. Dezvoltarea tinerilor în mediul rural

Context: Problemele tinerilor din mediul rural rămân insuficient cunoscute: statisticile și studiile despre mediul rural ignoră aspirațiile și nevoile personale ale tinerilor din mediul rural. Provocările acestora sunt diverse, interconectate și vizează mai multe domenii. Comunitatea locală și autoritățile nu mai reușesc să răspundă în timp real nevoilor tinerilor. De multe ori, dialogul între aceste părți lipsește cu totul, iar stabilirea priorităților pentru tinerii din sat se realizează fără să fi existat o discuție cu aceștia. Tinerii au o nevoie acută să fie văzuți, ascultați, susținuți și promovați.

Viziune: *La finalul anului 2027, tinerii din mediul rural vor fi educați, responsabili, activ(ați), implicați, conectați, asumați, empatici și incluzivi. Aceștia vor deveni cetățeni activi în comunitățile lor, parteneri egali cu autoritățile publice și ceilalți stakeholderi din comunitatea locală. Tinerii din mediul rural vor avea acces la o educație de calitate, resurse locale, servicii sociale, servicii medicale, protecție socială și oportunități de dezvoltare. Instituțiile din mediul rural vor deveni spații incluzive, sigure din punct de vedere social, fizic și psihologic pentru toți copiii, tinerii și adulții din comunitatea locală. În satele din România vor exista oportunități de dezvoltare și implicare pentru toți tinerii (inclusiv pentru tinerii cu dizabilități), vor exista festivaluri culturale destinate tuturor categoriilor de vârstă, vor exista biblioteci funcționale și centre de tineret. În plus, în mediul rural din România, abandonul școlar va fi combătut constant, autoritățile vor colabora între ele, dar și cu tinerii, școlile vor fi dotate la standarde europene, oamenii vor fi conectați digital pentru acces la informații și noutăți, tinerii vor fi încurajați să participe la*

luarea deciziilor publice și le va fi cultivat spiritul de inițiativă. Nu în ultimul rând, comunitățile rurale vor fi informate, incluzive, închegate, îngrijite și responsabile.

OBIECTIVE GENERALE sunt reprezentate de:

- Creșterea gradului de vizibilitate pe care îl au tinerii, educatorii, inițiativele și proiectele din mediul rural;
- Diversificarea resurselor, facilităților și oportunităților de implicare și dezvoltare pentru tinerii din mediul rural;
- Creșterea gradului de accesibilitate a tinerilor la o educație de calitate, formare profesională, cultură, artă, sport, voluntariat, servicii de sănătate și servicii sociale pentru tinerii din mediul rural;
- Susținerea contextelor de formare și dezvoltare personală, profesională și socială a tinerilor din mediul rural;
- Digitalizarea lucrului cu tinerii din mediul rural și dezvoltarea sectorului de tineret din mediul rural.

Toate aceste obiective pot fi implementate prin:

- **Abordarea strategică a nevoilor, problemelor, provocărilor și oportunităților de dezvoltare a tinerilor din mediul rural** în politici de tineret sustenabile și relevante în raport cu nevoile de dezvoltare ale comunităților locale;
- Încurajarea dialogului responsabil între tinerii din mediul rural și reprezentanții autorităților publice, incluziunea tinerilor în viața comunității și creșterea rolului pe care aceștia îl au în procesul de luare a deciziilor;
- Consolidarea sectorului de tineret în mediul rural și susținerea educatorilor, lucrătorilor de tineret, structurilor informale și formale de reprezentare a tinerilor din mediul rural sau care oferă servicii acestora;
- **Facilitarea accesului tinerilor din mediul rural** la o educație de calitate și oportunități de dezvoltare personală, profesională și socială;
- **Dezvoltarea oportunităților culturale pentru tinerii din mediul rural** și promovarea consumului cultural, diversității culturale și identității europene în rândul acestora;
- Dezvoltarea oportunităților profesionale pentru tinerii din mediul rural;
- Facilitarea accesului tinerilor din mediul rural la resurse locale, măsuri sociale și servicii medicale de calitate.

07. Locuri de muncă de calitate pentru toți

Context: Tinerii se confruntă cu o rată exponențială a șomajului, cu condiții de muncă precare și cu exploatare, precum și cu discriminare pe piața muncii și la locul de muncă. Lipsa informațiilor și a competențelor specifice și necesare pentru locurile de muncă ale viitorului împiedică tinerii să fie complet integrați pe piața muncii. Astfel, trebuie luate măsuri pentru a asigura locuri de muncă de calitate pentru toți.

Viziune: *La finalul anului 2027, tinerilor le este garantată o piață a muncii accesibile, cu oportunități care să conducă la locuri de muncă de calitate pentru toți tinerii.*

OBIECTIVE GENERALE:

- **Investiția în formarea tinerilor pe tot parcursul vieții.** Această direcție include abilitățile digitale, abilitățile care dau oamenilor un avantaj în fața noilor tehnologii, stimularea creativității și capacității de adaptare continuă, dar și abilitățile care vizează sustenabilitatea și pregătirea în fața schimbărilor climatice. Investiția în educația non-formală și recunoașterea locului acesteia în procesul de dezvoltare a abilităților și competențelor pentru viitorul muncii sunt necesare.
- **Reformarea sistemelor de protecție socială și legislația muncii** pentru a fi adaptate la noile realități și forme de muncă și pentru a asigura că următoarele schimbări în natura muncii pot fi ajustate și reglementate mai rapid în viitor. Sistemul de protecție socială bazat pe contribuții și sistemul de pensii trebuie să fie mai bine adaptate traiectoriilor de angajare și viitoarelor schimbări legate de tipul și disponibilitatea locurilor de muncă, pentru a se asigura că rămân adecvate, echitabile, actualizate. Ajustările și reformele trebuie să permită fiecărui tânăr accesul la o plasă de siguranță, incluzându-i atât pe tinerii care practică noi forme de muncă, cât și pe cei care nu sunt angajați.
- **Protejarea drepturilor muncitorilor și garantarea protecției sociale** printr-un echilibru între muncă și viața personală, protejând dreptul la viață privată și păstrând spațiul negocierii colective. Serviciile de îngrijire accesibile, flexibilitatea crescută a programului de lucru și utilizarea tehnologiilor care permit telemunca ar trebui să fie încurajate. Acestea ar trebui dublate de efortul de a asigura dreptul la un echilibru între muncă și viața personală, dar și dreptul la viață privată ca perspectivă singulară. Ritmul schimbării în contextul acestor provocări determină în mod imperativ ca negocierile colective și dreptul angajaților de a se asocia și de a forma un sindicat să fie, de asemenea, protejate.
- **Crearea unei piețe a muncii prietenoase cu tinerii** prin creșterea capacității serviciilor publice pentru ocuparea forței de muncă de a oferi un suport mai calitativ și personalizat tinerilor; o mai bună reglementare a tipurilor de muncă pe care tinerii le practică, incluzând forme nestandardizate de lucru precum stagiile de practică sau ucenicia; furnizarea de informații gratuite și accesibile despre statutul angajabilității tinerilor și implicarea lor în accesarea formelor de protecție socială și scheme de pensii ocupaționale; includerea tinerilor și a organizațiilor de

tineret în conturarea politicilor și programelor concepute să răspundă nevoilor acestora, în contextul schimbărilor continue din piața muncii.

- Investiția într-o nouă economie prin reformarea actualului model de economie care a generat provocările economice, sociale și de mediu cu care tinerii se confruntă astăzi. Acest lucru poate fi realizat prin politici de susținere și finanțare a tinerilor pentru a genera modele alternative de business care prioritizează sustenabilitatea și nevoile oamenilor și ale comunităților mai presus de obținerea profitului.

O8. Învățământ de calitate

Context: Educația oferă tinerilor șansa de a deveni conștienți, responsabili și independenți atunci când vine vorba de procesul de luare a deciziilor sau de modul în care aceștia aleg să trăiască, să se comporte sau să se dezvolte. Situația pandemică a demonstrat o capacitate insuficientă a sistemului de învățământ românesc de a se adapta cu celeritate la noi provocări, redefinind aspectele de interes cotidiene. În acest context, este imperios ca actorii politici să conștientizeze impactul pe care măsurile luate în domeniul educației îl au în societatea românească, să integreze revendicările tinerilor în agenda lor și să monitorizeze periodic împreună cu actorii implicați implementarea asumărilor dedicate învățământului preuniversitar și universitar.

Viziune: *La finalul anului 2027, tinerii beneficiază de un sistem educațional definit coerent de un cadru legislativ stabil și predictibil, care să încurajeze performanța și competitivitatea, conectat permanent la tendințele europene, capabil să se adapteze în permanență nevoilor și să reacționeze prompt și adecvat. Mai mult, până la finele anului 2027 se schimbă paradigma specifică educației, raportată la nevoile tinerilor în secolul al XXI-lea, prioritizând învățământul centrat pe principalul beneficiar al actului didactic, aptitudinile transferabile și educația non-formală, ca sistem complementar formativ. Astfel, abordarea multidisciplinară a procesului educațional oferă acces echitabil la un învățământ de calitate tuturor tinerilor.*

OBIECTIVE GENERALE:

- **Dezvoltarea unui sistem de învățământ preocupat de viitorul profesional al elevului și al studentului** prin asigurarea instrumentelor utilizate și identificarea măsurilor necesare pentru orientarea profesională a acestora astfel încât să beneficieze de un parcurs educațional individualizat, centrat pe nevoile particulare ale fiecăruia, cu planuri-cadru și conținuturi curriculare bine structurate, apte să garanteze integrarea absolventului în societate, dezvoltarea cadrului desfășurării practicii de specialitate și inserția acestuia pe piața muncii.
- **Finanțarea sistemului de învățământ în raport cu nevoile beneficiarilor.** În acest sens, este necesară o finanțare adecvată, cel puțin comparabilă cu media europeană, pentru realizarea unui învățământ de calitate, accesibil tuturor elevilor și studenților.

- **Crearea unui sistem de învățământ echitabil, accesibil și incluziv** care să asigure accesul și incluziunea în învățământul preuniversitar și superior, precum și sprijinirea parcursului academic prin politici educaționale și servicii auxiliare integrate.
- **Consolidarea unui sistem de învățământ de calitate** oferit de instituții de învățământ competitive pe plan național și internațional.
- **Facilitarea unui sistem de învățământ onest, clădit pe principiile eticii, integrității academice și bunei guvernanțe.**
- **Dezvoltarea unui sistem de învățământ conectat la dimensiunea internațională** prin racordarea la tendințele internaționale și prioritizarea internaționalizării ca factor de creștere a calității.
- **Dezvoltarea unui sistem de învățământ capabil să reacționeze prompt** în raport cu situația pandemică. Este imposibil de contestat caracterul urgent și necesar în privința pregătirii și adaptării procesului educațional la provocările create de pandemie, care au reliefat atât discrepanțele, cât și anacronismul unor activități din cadrul școlilor și universităților românești.
- **Consolidarea unui sistem de învățământ participativ.**
- **Certificarea cunoștințelor și recunoașterea competențelor** dobândite prin educația nonformală. Este necesară integrarea acestora în contextul actual, pentru a-și îndeplini rolul de a sprijini constant dezvoltarea complementară a tinerilor prin intermediul dobândirii competențelor transversale.

09. Spații ale tinerilor și participare pentru toți

Context: Tinerii sunt subreprezențați în procesele decizionale care îi privesc, chiar dacă implicarea lor este crucială pentru democrație. Este nevoie ca tinerii să aibă acces la spații fizice din cadrul comunităților lor, care să le susțină dezvoltarea personală, culturală și politică.

Viziune: *La finalul anului 2027, toți tinerii din România pot accesa spații pentru tineret care sunt gestionate de/ și de către ei. Aceste spații sunt autonome, deschise și sigure, accesibile tuturor și oferă sprijin profesional pentru dezvoltarea și participarea tinerilor. Există consilii consultative pentru tineret la nivelul fiecărei UAT din România, iar organizațiile de și pentru tineret sunt adecvat sprijinite financiar, atât de la nivel local, cât și de la nivel central. În urma unei largi dezbateri naționale, România anului 2027 este pregătită să-și modifice Constituția pentru ca tinerii să voteze începând cu vârsta de 16 ani, iar participarea la vot a segmentului de vârstă 18-35 de ani a devenit cea mai ridicată din țară.*

OBIECTIVELE GENERALE sunt reprezentate de:

- **Crearea și dezvoltarea de spații pentru tineret accesibile** pentru toți tinerii din România.
- **Creșterea gradului de participare a tinerilor în societate.**

Pentru ca aceste obiective să fie îndeplinite, resursele trebuie să fie alocate pentru:

Infrastructură – Furnizarea unor spații și a unor infrastructuri care să fie gestionate de tineri, denumite „spații pentru tineret” și definite prin caracterul lor autonom, deschis și sigur, accesibil tuturor, oferind sprijin profesional pentru dezvoltare și asigurând posibilități pentru participarea tinerilor. Acestea vor fi materializate sub formă de centre de tineret (spații fizice cu destinație special adresată tinerilor) dimensionate în funcție de comunitatea pe care o deservește. Pentru mediul rural greu accesibil și/ sau depopulat – centrele de tineret mobile sunt soluții optime. Centrele de agrement, precum și Casele de Cultură ale Studenților trebuie să ofere oportunități de recreere și petrecere a timpului. Centrele de tineret vor asigura un standard de calitate în ceea ce privește infrastructura, serviciile, resursa umană și proiectele desfășurate, putând fi înființate de ONG-uri, autorități publice în parteneriat cu ONG-uri sau alte entități private.

Participare – Asigurarea faptului că tinerii pot influența în mod adecvat toate sferile societății și toate componentele proceselor decizionale, de la stabilirea agendei până la implementare, monitorizare și evaluare prin mecanisme și structuri adaptate și accesibile tinerilor, procedând astfel încât politicile să răspundă nevoilor tinerilor prin obligativitate înființării consiliilor consultative de tineret la nivelul fiecărui UAT, precum și la nivelul administrației publice centrale care lucrează direct cu și pentru tineri. Asigurarea accesului egal la luarea deciziilor de zi cu zi pentru toți tinerii, indiferent de mediul din care provin, în special a tinerilor aflați în situații de risc.

Creșterea participării tineretului și, prin aceasta, dobândirea unei reprezentări echitabile în procesul electoral, precum și în cadrul organelor compuse din aleși și în cadrul altor organe decizionale de la toate nivelurile societății, inclusiv prin coborârea vârstei exercitării dreptului la vot la 16 ani și includerea în sistemul formal de educație a educației pentru participare.

Digitalizare și informare – Asigurarea unor spații virtuale sigure pentru tineret, accesibile pentru fiecare tânăr, care să ofere acces la informații și servicii, precum și să asigure posibilități pentru participarea tinerilor prin digitalizarea accesibilă (inclusiv pentru tineri cu dizabilități) a serviciilor instituțiilor publice.

Oferirea de informații adaptate tinerilor, relevante și exhaustive, dezvoltate inclusiv de către și împreună cu tinerii, pentru a permite participarea tineretului.

Finanțare – Asigurarea finanțării durabile, a recunoașterii comune și a dezvoltării activităților de calitate pentru tineret cu scopul de a consolida organizațiile pentru tineret și rolul acestora în incluziune, participare și educație nonformală. Obligatorietatea finanțării activității de tineret și pentru tineret la nivelul UAT-urilor prin asigurarea unui fond minim calibrat la dimensiunea populației tinere. Activitățile de calitate pentru tineret nu pot fi dezvoltate fără un suport susținut pentru dezvoltarea organizațională a ONG-urilor în special prin oferirea de granturi operaționale atât la nivel național, cât și la nivel regional/ local, cuantumul finanțărilor nerambursabile fiind de minimum 0,5% din impozitul pe venit la nivelul salariului minim pe economie valabil în anul respectiv.

O10. O Românie și o Europă verzi și durabile

Context: Protejarea mediului este un domeniu extrem de important pentru populație. Indiferent de vârstă, sex, religie, mediu de proveniență, grija față de natură trebuie să ne preocupe pe toți. Ultimii ani s-au dovedit extrem de importanți în înțelegerea fenomenelor precum schimbările climatice și poluare. Impactul acestora este unul la nivel de masă, iar tinerii sunt din ce în ce mai afectați de aceste fenomene. Efectele pe care neimplementarea unei legislații îl au asupra noastră, au dus la o concluzie generală în rândul tinerilor: degradarea mediului este o problemă națională, gravă și care trebuie rezolvată.

VIZIUNEA: *La finalul anului 2027, România asigură dreptul la un mediu sănătos pentru toți tinerii și ia măsuri pentru prevenirea și combaterea poluării, astfel încât generațiile viitoare să fie protejate de consecințele ireversibile ale schimbărilor climatice.*

OBIECTIVUL GENERAL îl reprezintă **respectarea principiilor și practicilor dezvoltării durabile în României** ca stat membru al UE.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv, sunt necesare:

- Creșterea gradului de colectare selectivă și reciclare în România, în vederea atingerii țintei de 50%, asumată la nivel european;
- Susținerea tranziției către o economie circulară, în care ciclul de viață al produselor crește, iar produsele și materialele sunt reciclate sau reutilizate o perioadă cât mai mare de timp;
- Protejarea fondului forestier național și acționarea asupra terenurile degradate și a zonelor în curs de deșertificare prin acțiuni de împădurire;
- Îmbunătățirea calității aerului în marile orașe din România;
- Promovarea mobilității urbane bazată pe utilizarea mijloacelor de transport public și alternativ ecologic, nepoluante și reducerea numărului de deplasări;
- Îmbunătățirea calității apelor din România, reducerea deșeurilor din ape și protejarea habitatelor naturale și a ecosistemelor acvatice.

Deșeurile. Problema deșeurilor este una istorică pentru România, iar rezolvarea ei poate ajuta țara noastră să țină pasul cu țările Europei. Într-un context european și mondial în care omenirea pune pe agenda publică principii de economie circulară sau decarbonizare, România continuă să fie o țară în care oamenii își aruncă deșeurile în spatele casei, la baza stâlpului de la bloc. Realizarea de programe naționale de educație ecologică la nivel național și local – Educația ecologică și introducerea acesteia în curricula de bază este cea mai simplă cale prin care putem forma cetățeni mai responsabili față de natură, care cunosc modalitățile prin care pot acționa pentru a salva și proteja resursele. Având în vedere necesitatea creșterii nivelului de colectare separate și reciclare din România, în vederea atingerii țintei asumate la nivel European de 50%, este necesară realizarea unei campanii naționale de conștientizare, sub egida Ministerului Mediului, Asigurarea infrastructurii de colectare separată a deșeurilor în toate localitățile din România, atât în mediul rural, cât și urban – Este necesară respectarea legislației în vigoare, monitorizarea autorităților publice locale într-o manieră transparentă și aplicarea de amenzi acestora pentru nerespectarea obligațiilor legale.

Încurajarea reciclării și opunerea construirii de incineratoare

În acest context, stimularea reciclării devine o prioritate. Este necesară dezvoltarea unui pachet legislativ pentru susținerea economiei circulare, care să vină atât în sprijinul micilor antreprenori, dar și care să încurajeze mediul privat pentru producerea de ambalaje sustenabile.

Păduri: Operaționalizarea SUMAL 2.0 trebuie să fie o prioritate cu toate modulele acestuia; camere video în puncte cheie din rețeaua rutieră pentru verificarea legalității transporturilor de lemn; Imagini satelitare de înaltă rezoluție pentru monitorizarea fondului forestier. Realizarea unui program național de reîmpădurire, prin perdele forestiere și nu numai – pentru siguranța solurilor în special în zonele în curs de deșertificare; necesitatea pădurilor din zona de câmpie, puternic amenințate cu aridizarea sub presiunea schimbărilor climatice.

Calitatea aerului. Monitorizarea calității aerului în orașe, prin senzori de stat, dar și prin senzori independenți – obligativitatea monitorizării calității aerului de către instituțiile publice ar trebui dublată, prin monitorizări independente pentru a se cunoaște problema reală și a se putea lua măsuri în consecință., o opțiune fiind și Filtrele ecologice pentru marii poluatori

Dezvoltarea transportului alternativ și ecologic prin: mijloace de transport în comun ecologice (electrice și hibride); Accesibilizarea transportului public; Stații de încărcare publice pentru autovehicule electrice și gratuități pentru locurile de parcare; Interzicerea circulației autovehiculelor puternic poluante. Ape mai puțin poluate – Problema plasticului și a deșeurilor din apele din România și a impactului acestora asupra speciilor acvatice și sănătății noastre nu s-a aflat până acum în atenția autorităților. Este necesară realizarea de cercetări cu privire la poluarea cu plastic a apelor României și luarea de măsuri în consecință.

O11. Organizații de/pentru tineret și programe europene

Context: Organizațiile de tineret și programele naționale și europene de tineret încă nu reunesc un număr suficient de tineri pentru a le susține cetățenia activă și a le dezvolta deprinderile de viață și nu sunt recunoscute nefiind suficient promovate și de multe ori nu ajung la toți tinerii. Autoritățile locale și naționale sunt mult prea puțin implicate în demararea sau susținerea programelor locale, naționale și europene destinate tinerilor. În foarte multe regiuni autoritățile locale nu susțin constant organizațiile de tineret prin punerea la dispoziție a resurselor financiare sau de infrastructură.

Viziune: Organizațiile de tineret să fie puternic susținute financiar prin fonduri naționale și europene astfel încât să asigure accesul egal pentru toți tinerii construind o societate bazată pe valorile europene.

OBIECTIVELE GENERALE sunt reprezentate de:

- Asigurarea sprijinului financiar adecvat pentru organizațiile de/ pentru tineret;
- Dezvoltarea unui parteneriat integrat între organizațiile de/ pentru tineret, tineri și autoritățile locale/ naționale/ europene pentru a sprijini adecvat sectorul de tineret;
- Dezvoltarea și consolidarea dialogului și cooperării dintre ONG-urile de și pentru tineret și autoritățile de management
- Programe precum Capitala Europeană a Tineretului, Capitala Tineretului din România, Satul European de Tineret, Capitala Europeană a Culturii reprezintă puncte strategice prin intermediul cărora se pot întări și capacita organizațiile de/ pentru tineret. Astfel, este nevoie de realizarea unui parteneriat integrat între organizațiile de/ pentru tineret, tineri și autoritățile locale pentru a sprijini consistent sectorul de tineret în accesarea oportunităților acestor programe.

Este necesară oferirea sprijinului financiar pentru organizațiile de/pentru tineret prin programe operaționale din fonduri europene care să asigure inclusiv costurile aferente capitalului uman, precum și investirea constantă în programe de cercetare și de creștere a capacității pentru organizațiile de/pentru tineret pentru a crea un cadru stabil al sectorului neguvernamental de/pentru tineret la fiecare nivel (local, regional, național).

Totodată, pentru îndeplinirea obiectivelor enunțate, sunt necesare sporirea resurselor și diversificarea tipurilor de granturi și de inițiative disponibile pentru organizațiile de tineret și pentru grupurile informale de tineri trebuie să fie o preocupare constantă a autorităților publice de la nivel local și național împreună cu creșterea accesului la fonduri provenite din resurse UE a organizațiilor de și pentru tineret.

Nu în ultimul rând, este necesară integrarea constantă a organizațiilor de tineret și a lucrătorilor de tineret în strategii naționale pentru reconstrucția/ dezvoltarea societății în rolul de parteneri egali precum Planul Național De Reziliență și Relansare, Garanția pentru Tineret, Dialogul UE cu Tinerii. Trebuie asigurată participarea tinerilor și a organizațiilor de/pentru tineret la procesele de guvernarea ale programelor locale, naționale și europene de tineret.